

NAV

Bytt advokat, Bakken!

Klassekampen har i løpet av den siste uken omtalt Navs brudd på EØS-retten vedrørende minstepensjon og minstepensjoner, som er konstatert av Trygderetten i kjennelse av 16. september i år. Kommentarene fra politisk ledelse i ansvarlig departement er så oppsiktsvekkende at det er nødvendig med en oppklaring.

I Klassekampen 1. oktober sier statssekretær Ellen Bakken i Arbeids- og inkluderingsdepartementet at staten må vurdere om Trygderettens uttalelser knyttet til hvordan minstepensjonen skal beregnes, kan danne grunnlag for å bringe saken videre til lagmannsretten.

Et søksmål mot Trygderettens kjennelser vil alltid gå ut på at kjennelsen er ugyldig. Spørsmålet er da om det foreligger feil som kan ha virket bestemmende for det resultat Trygderetten er kommet til.

Saken gjelder spørsmålet om minste årlige ytelse for uføretrygd er en «minstepensjon» i den forstand som artikkel 58 i EUs trygdeforordning bruker ordet. Dette reiser to delspørsmål.

Det første er hvilke kriterier som følger av EØS-retten for at en ytelse er en minstepensjon. Dette har Trygderetten innhentet Efta-domstolens syn på og fått et entydig og grundig svar på. Trygderetten fant at

dette var nødvendig, uten at det betyr at spørsmålet var rettslig tvilsomt. Verken Efta-domstolen eller Trygderetten gir uttrykk for tvil om dette.

Det andre spørsmålet er om de norske minstepensjonene oppfyller disse kriteriene, det vil si om minste årlige ytelse har til formål å sikre en minsteinntekt. Basert på minstepensjonens historie siden den ble innført i

1969, konkluderer Trygderetten med at minstepensjoner fra folketrygden hele tiden har hatt – og fortsatt har – til formål å sikre en minsteinntekt.

Dette er de to spørsmålene som det har vært nødvendig for Trygderetten å ta stilling til, og det er utelukkende dette Trygderetten bygger sitt resultat på.

Utover dette forkaster Trygderetten anførsler fra begge sider. Verken Efta-domstolen eller Trygderetten gir uttrykk for noen tvil om noe av dette heller.

Trygderetten har også uttalt seg om hvordan ytelsen skal beregnes i andre tilfeller enn det min klientens sak gjaldt. Dette gjorde Trygderetten fordi Nav reiste spørsmål om det og inviterte

Trygderetten til å ha synspunkter på det. Trygderettens synspunkter på dette har åpenbart ikke vært nødvendige for å ta stilling til denne konkrete ankesaken. Hvis departementet eller direktoratet er uenig i de regneeksemplene Trygderetten har brukt, eller mener at

Trygderettens synspunkter på beregningen i andre saker ikke er juridisk holdbare, så kan ikke denne kjennelsen angripes på det grunnlaget. Disse synspunktene er verken nødvendige eller relevante for resultatet Trygderetten er kommet til. Kjennelsen kan derfor ikke bli ugyldig hvis lagmannsretten skulle være uenig. Direktoratet står fritt til å gi sine rundskriv et annet

Klassekampen 1. oktober

innhold, dersom man er det. Departementet har dessuten lovhjælp for å gi forskrifter hvis man ser behov for å detaljregulere beregningen av ytelse. Videre kan departementet selvsagt fremme lovforslag i Stortinget hvis man er bekymret for rettstilstanden og i tillegg mener at en forskrift ikke er nok. Dette er den normale måten som en rettsstat i et konstitusjonelt demokrati er ment å fungere på.

Dersom den politiske ledelsen i departementet, som Bakken er en del av, mener at domstolene er en bedre arena for å utkjempe slag om rettstilstanden, enn å bruke den myndighet regjeringen har til å gi forskrifter eller legge fram lovforslag, sier det først og fremst noe om regjeringens syn på statsforfatningen som sådan. Det er i så måte grunn til å minne om at poenget med en rettsstat og domstolskontroll av forvaltningsvedtak først og fremst er å sikre innbyggernes rettsikkerhet, ikke å gi de andre statsmakterne enda en arena å utøve makt på. Hvis Regjeringsadvokaten har fått Bakken og andre i regjeringens ledelse til å tro noe annet, bør regjeringen snarest vurdere å bytte advokat.

Olav Læg Reid

Advokatfirmaet Advoteket
ol@advoteket.no

UNGDOMSKRIMINALITET

Funker fritidsklubben?

■ I Klassekampen 1. oktober skriver Eli S. Svendsen om regjeringens tiltak mot ungdomskriminalitet. Selv er hun skeptisk til regjeringens forslag og spør dessuten om «hva slags faglig belegg» justisministeren har for å vektlegge møtesteder rett mot unge menn. Selv slår Svendsen et slag for fritidsklubber der gutter også kan møte jenter, siden «det må et sosialt miljø med deltagere fra begge kjønn til for å fungere som en positiv sosialiseringarena.»

Her hadde det vært interessant å spørre om Svendsen selv har belegg for denne sterke påstanden. Det tviler jeg på. Kanskje mer interessant er det at hun derfor foreslår en satsing på fritidsklubber som en forebyggende arena. Også her vil jeg spørre hva slags faglig belegg Svendsen har for å foreslå dette. Etter det jeg vet, har vi ikke norsk forskning som kan dokumentere at fritidsklubber virker kriminalitetsforebyggende.

I vår ferske artikkel «Effekter av ungdomsklubber på lokalmiljøet?» (i tidsskriftet Nordic Journal of Urban Studies) klarer vi for eksempel ikke å vise at fritidsklubben gjør ungdom mer tilfreds med eget lokalmiljø. Videre gjennomgår vi også den internasjonale forskningen som faktisk «indikerer en sammenheng mellom ustrukturerte aktiviteter blant unge og kriminalitet, noe som antyder at fritidsklubber ikke nødvendigvis har de intenderte forebyggende effektene». Videre har denne forskningen påpekt at det på «ungdomsklubber ofte er en forhøyet konsentrasjon av ungdommer med risiko for kriminalitet», noe som neppe er heldig om målet er å forhindre at andre ungdommer trekkes inn i slik aktivitet.

Fra egen oppvekst og forskning mener jeg å kunne si at det er kult for ungdom å ha et sted å henge innendørs. Vi vet likevel ikke fritidsklubbene at «bidrar til å bekjempe utenforskap» – vi mangler rett og slett et godt forskningsbasert kunnskapsgrunnlag fra Norge. Tiltaksverden sterk hos norske politikere. Samtidig er interessen for å finansiere forskning på de samme tiltakene, tilsvarende svak.

Bengt Andersen

Forskningsleder, AFI/OsloMet
benan@oslomet.no

NATURVERN

Det er dyrt å tukle med grønne lunger!

■ Oslo kommune skal etablere park i Nydalen. «Grønne lunger er 'viktig for trivsel'», sier byrådsleder Eirik Lae Solberg til Aftenposten.

Hvorfor er da en av Ullerns få grønne lunger – og viktigste frie lekeområde – Lysejordet, pekt ut som anleggsområde for ny kabeltunnel fra Hamang til Smestad, uten at alternativer er utredet? Lysejordet brukes av mange tusen barn, året rundt, til både lek

og undervisning. Anleggsarbeidet og permanent utpumping av tunnelvann vil ramme både skogen og elva i det planlagte naturreservatet i Lysakerdalen.

Det vil koste et tresifret millionbeløp å skjerme, steinlegge, sprengte og grave ut over 500 meter midlertidig anleggsvei. I etterkant vil man måtte bruke et tilsvarende beløp på å forsøke å tilbakeføre området til den grønne lungen den er i dag. Mange har bedt om

utredning av andre alternativer, basert på utnyttelse av grå arealer og samordning med andre prosjekter. Slike alternativer finnes, og de kan både skåne sårbar natur og spare kostnader.

Verken påvist kvikkleire, naturverdier eller områdets betydning for barn og unge ble belyst i konsekvensutredningen som ligger til grunn for dagens konsesjon. Energiministeren og NVE har mulighet til å endre konsesjonen dersom

«viktige samfunnsmessige interesser» tilsier det. Det planlagte naturreservatet med 128 rødlistearter og barn og unges trivsel er viktige samfunnsmessige interesser som tilsier at alternativer må utredes.

Terje Næss og Bjørn Herrman

Bevar Lysejordet

Dag O. Hessen

Naturvernforbundet Oslo Vest